

[2 HOURS]

[MARKS : 60]

N.B Figures to the Right indicate Full Marks.
All Questions are Compulsory
All Questions carry equal Marks

[Puggalapannati- Complete book: 60 Marks]

Q.1.Translate

15

A. Any one of the following

1. कतमो च पुगलो हिरिमा? तथ्य कतमा हिरी? यं हिरीयति हिरियितब्बेन हिरीयति पापकानं अकुसलानं धम्मानं समापत्तिया- अयं वुच्यति हिरी। इमाय हिरिया समन्नागतो पुगलो “हिरिमा”। कतमो च पुगलो ओत्तप्पी? तथ्य कतमं ओत्तप्पं? यं ओत्तप्पति ओत्तप्पितब्बेन ओत्तप्पति पापकानं अकुसलानं धम्मानं समापत्तिया- इदं वुच्यति ओत्तप्पं। इमिना ओत्तप्पेन समन्नागतो पुगलो “ओत्तप्पी”। कतमो च पुगलो सुवचो? तथ्य कतमा सोवचस्सता? सहधम्मिके वुच्यमाने सोवचसायं सोवचस्सियं सोवचस्सता अविष्टिकुलगाहिता अविष्टच्चनीकसातता सादरियं सादरियता सगारवता सप्पतिस्सवता- अयं वुच्यति सोवचस्सता। इमाय सोवचसाताय समन्नागतो पुगलो “सुवचो”। कतमो च पुगलो कल्याणमित्तो? तथ्य कतमा कल्याणमित्तता? ये ते पुगला सद्भा सीलवन्तो बहुसुता चागवन्तो पञ्जवन्तो, या तेसं सेवना निसेवना संसेवनाभजना सम्भजना भत्ति सम्भत्ति सम्पवङ्गता- अयं वुच्यति कल्याणमित्तता। इमाय कल्याणमित्तताय समन्नागतो पुगलो “कल्याणमित्तो”।
2. कतमो च पुगलो उच्छङ्गपञ्चो? इधैकच्चो पुगलो आरामं गन्ता होति अभिक्खणं भिक्खूनं सन्ति के धम्मस्सवणाय। तस्स भिक्खू धम्मं देसेन्ति आदिकल्याणं मज्जेकल्याणं परियोसानकल्याणं सात्थं सब्यञ्जनं केवलपरिपुण्णं परिसुद्धं ब्रह्मचरियं पकासेन्ति। सो तस्मि आसने निसिन्नो तस्सा कथाय आदिम्पि मनसि करोति, मज्जाम्पि मनसि करोति, परियोसानम्पि मनसि करोति। वुड्हितो च खो तम्हा आसना तस्सा कथाय नेव आदिं मनसि करोति, न मज्जां मनसि करोति, न परियोसानं मनसि करोति। संयथापि नाम पुरिस्सस्त उच्छङ्गे नानाखज्जकानि आकिण्णानि- तिला तण्डुला मोदका बदरा। सो तम्हा आसना वुड्हहन्तो सतिसम्मोसा पकिरेय्य। एवमेवं इधैकच्चो पुगलो आरामं गन्ता होति अभिक्खणं भिक्खूनं सन्ति के धम्मस्सवणाय। तस्स भिक्खू धम्मं देसेन्ति आदिकल्याणं मज्जेकल्याणं परियोसानकल्याणं सात्थं सब्यञ्जनं केवलपरिपुण्णं परिसुद्धं ब्रह्मचरियं पकासेन्ति। सो तस्मि आसने निसिन्नो तस्सा कथाय आदिम्पि मनसि करोति, मज्जाम्पि मनसि करोति, परियोसानम्पि मनसि करोति। वुड्हितो च खो तम्हा आसना तस्सा कथाय नेव आदिम्पि मनसि करोति, न मज्जाम्पि मनसि करोति, न परियोसानग्निं गनरि करोति अयं वुच्यति पुगलो “उच्छङ्गपञ्चो”।

TURN OVER

B. Any one of the following

1. कथञ्च पुगलो अननुविच्च अपरियोगाहेत्वा अवण्णारहस्स वण्णं भासिता होति ? इधेकच्चो पुगलो दुप्पटिपन्नानं मिच्छापटिपन्नानं तिथियानं तिथियसावकानं वण्णं भासति- “सुप्पटिपन्ना” इतिपि, “सम्मापटिपन्ना” इतिपीति । एवं पुगलो अननुविच्च अपरियोगाहेत्वा अवण्णारहस्स वण्णं भासिता होति । कथञ्च पुगलो अननुविच्च अपरियोगाहेत्वा वण्णारहस्स अवण्णं भासिता होति ? इधेकच्चो पुगलो सुप्पटिपन्नानं सम्मापटिपन्नानं बुद्धानं बुद्धसावकानं अवण्णं भासति “दुप्पटिपन्ना” इतिपि, “मिच्छापटिपन्ना” इतिपीति । एवं पुगलो अननुविच्च अपरियोगाहेत्वा वण्णारहस्स अवण्णं भासिता होति । कथञ्च पुगलो अननुविच्च अपरियोगाहेत्वा अप्पसादनीये ठाने पसादं उपदंसिता होति ? इधेकच्चो पुगलो दुप्पटिपदाय मिच्छापटिपदाय पसादं जनेति- “सुप्पटिपदा” इतिपि, “सम्मापटिपदा” इतिपीति । एवं पुगलो अननुविच्च अपरियोगाहेत्वा पसादनीये ठाने अप्पसादं उपदंसिता होति ? इधेकच्चो पुगलो सुप्पटिपदाय सम्मापटिपदाय अप्पसादं जनेति- “दुप्पटिपदा” इतिपि, “मिच्छापटिपदा” इतिपीति । एवं पुगलो अननुविच्च अपरियोगाहेत्वा पसादनीये ठाने अप्पसादं उपदंसिता होति ।

2. कतमो च पुगलो सम्मासम्बुद्धो ? इधेकच्चो पुगलो पुब्बे अननुसुतेसु धम्मेसु सामं सच्चानि अभिसम्बुज्ज्ञति, तथ्य च सब्बञ्जुतं पापुणाति बलेसु च वसीभावं । अयं वुच्चति पुगलो सम्मासम्बुद्धो । कतमो च पुगलो पच्चेकसम्बुद्धो ? इधेकच्चो पुगलो पुब्बे अननुसुतेसु धम्मेसु सामं सच्चानि अभिसम्बुज्ज्ञति, न च तथ्य सब्बञ्जुतं पापुणाति न च बलेसु वसीभावं । अयं वुच्चति पुगलो पच्चेकसम्बुद्धो । कतमो च पुगलो उभतोभागविमुत्तो ? इधेकच्चो पुगलो अदृ विमोक्खे कायेन फुसित्वा विहरति पञ्जाय चस्स दिस्वा आसवा परिक्खीणा होन्ति । अयं वुच्चति पुगलो उभतोभागविमुत्तो । कतमो च पुगलो पञ्जाविमुत्तो ? इधेकच्चो पुगलो न हेव खो अदृ विमोक्खे कायेन फुसित्वा विहरति पञ्जाय चस्स दिस्वा आसवा परिक्खीणा होन्ति । अयं वुच्चति पुगलो पञ्जाविमुत्तो । कतमो च पुगलो कायसक्खी ? इधेकच्चो पुगलो अदृ विमोक्खे कायेन फुसित्वा विहरति पञ्जाय चस्स दिस्वा एकच्चे आसवा परिक्खीणा होन्ति । अयं वुच्चति पुगलो कायसक्खी ।

Q.2 Comment on

15

A. Any one of the following

1. पुगलो समयविमुत्तो च पुगलो असमयविमुत्तो च
2. चत्तारो उदकरहदूपमा पुगला

TURN OVER

B. Any one of the following

1. पुगलो गूथभाणी, पुफभाणी, मधुभाणी
2. पञ्च सोसानिका

Q.3 Write short notes on:

15

A. Any one of the following

1. तयो गिलानूपमा पुगल
2. पुगलो रूपप्पमाणो, रूपप्पसन्नो, घोसप्पमाणो, घोसप्पसन्नो

B. Any one of the following

1. पुगलो तेविज्जो, पुगलो छळभिज्जो,
2. पुगलो पापधम्मो, पापधम्मेन पापधम्मतरो,

Q.4 Answer the following:

15

A. Any one of the following

1. Puggalapannati [पुगलपञ्जति] is a practical book for understanding different personalities of this world- Discuss with reference to the personalities you have studied.
2. ‘Puggalapannati[पुगलपञ्जति] is the analyses of human types from anariyo [अनरियो] to ariyo [अरियो] Explain giving examples

B. Any one of the following

1. What is Mātika [मातिका] ? With the help of Mātika [मातिका] discuss how Puggalapannati [पुगलपञ्जति] is the book of Abhidhamma.[अभिधम्म].
2. What are similes [ओपम्मं]? With the help of similes [ओपम्मं] from nature different puggala [पुगल] on the path of dhamma are explained. Write in short.